

Andersen Nexö búcsúztatása a Magyar Írók Szövetségében

A Magyar Írók Szövetsége a Magyarországon tartózkodó nagy dán író, Martin Andersen Nexö búcsúztatására irodalmi ankétot rendezett. Az ankétot az írószövetség titkára, illetve elnöke, Devecseri Gábor és Gergely Sándor elvtársak vezették be. Mindketten a munkásság ügyének bátor, következetes harcosát üdvözölték Nexöben. A következőkben Tamás Aladár elvtárs elmondta: a mult rendszer nem adott módot rá, hogy Nexö nagy művei nyelvünkön megjelenhessenek. Népi demokráciánk helyrehozta a mulasztást. A »Szürke fény« három kiadásban fogyott el, népszerűvé tette Nexö nevét hazánkban. Rövidesen — néhány hét múlva — Nexö másik nagy alkotása, a »Hódító Pelle« is megjelenik.

Hajdu Henrik elvtárs, Nexö magyar fordítója felhívta a figyelmet arra, hogy akkor, amikor Európaszerte Ibsent és Strindberget ünnepezték, Nexö más, jobbat adott olvasóinak — a valóságot, a lélek mindennapi kenyerét. Befejezésül sok tízezer magyar olvasó nevében köszönte Nexönek, hogy írásaival haladóbbá, jobbá tette gondolkodásunkat, gazdagította életünket.

Ezutén Andersen Nexö elvtárs megkapó előadásban ismertette gyermekességét és ifjúságát. Beszédében eleven képet festett a mult századvégi Dánia lársadalmi állapotairól, a kopenhágai szegénynegyedről, ahol élete első éveit töltötte, majd a szeszgyárról, melynek istállójában atyját szolgának alkalmazták. A vállalat a bér egy részét szeszen fizelte: így pusztította munkásait. A hetvenes évek közepén fellépő gazdasági válság idején édesatyja elkötözött a munkanélküliektől és kivándorlásra készülőktől hemzseggő fővárosból Bornholm szigetére. Nexö pástör lett, majd cipész, végül sok küszködés után eljutott Olaszországba. Itt írta első prózai műveit. Nem az akadémikusok módjára, hanem úgy akart írni, ahogy a nép beszél és érez. A »Hódító Pelle« első kötetét kiadta 1906-ban még fanyalagva fogadta, hiszen »regény, melyben proletár a hős, nem arathat sikert Dániában«.

Beszéde végén Nexö arra utalt, hogy sikerének oka: harcos élete. Az, hogy verkedett, sosem félt a burzsoáziától, nem látított és Heine szavaival élve: a szabadságharc egyik katonája volt.